

PŽP pro VS - úvod

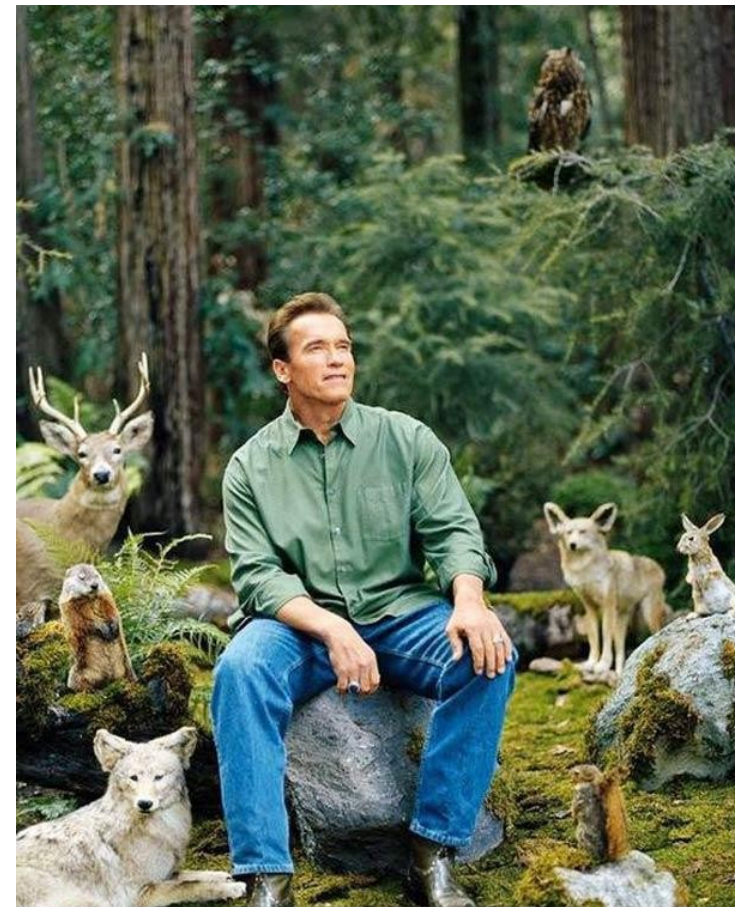
System, prameny a vťah k jiným odvětvím
Právo na příznivé ŽP

JUDr. Jiří Vodička, Ph.D

16. 09. 2022
PrF MUNI

Osnova

- Obecné informace do předmětu (a života)
- Právo ŽP
 - Pojmy, vývoj, systematizace
 - Prameny
 - Principy
- Ústavní základy



Obecné informace

16. 9. 2022

1. téma: Právo životního prostředí – české, unijní, mezinárodní systém, prameny, vztah k jiným právním odvětvím. Právo na příznivé životní prostředí a na informace o životním prostředí.

2. téma: Veřejná správa na úseku ochrany životního prostředí (systém, subjekty, vzájemné vztahy, vztahy k dalším subjektům, formy činnosti).

21. 10. 2022

3. téma: Posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí.

4. téma: Ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního zákona.

2. 12. 2022

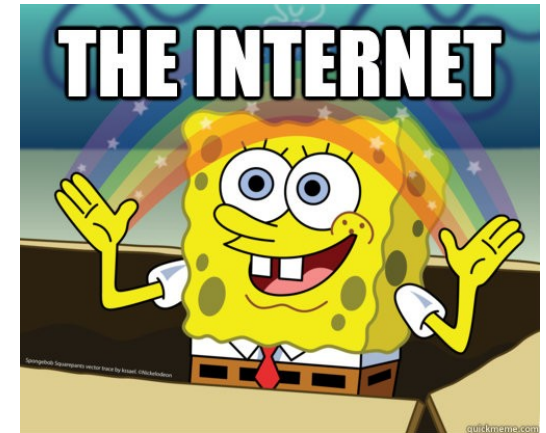
5. téma: Integrované povolování (IPPC). Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí.

6. téma: Odpovědnost v právu životního prostředí (s důrazem na správněprávní odpovědnost).

Obecné informace a kde je hledat

- <https://discovery.muni.cz/>
- [Seznam EIZ](#)
- [Univerzitní repozitář \(muni.cz\)](#)

beck-online



ASPI



Česká společnost pro právo životního prostředí

HOMEPAGE | **SPOLEČNOST** | ČASOPIS | ODBORNÉ AKCE | ODKAZY

ROČNÍK 2001
Číslo 01 - 02

ROČNÍK 2002
Číslo 03 - 06

ROČNÍK 2003
Číslo 07 - 10

ROČNÍK 2004
Číslo 11 - 14

ROČNÍK 2005
Číslo 15 - 18

ROČNÍK 2006
Číslo 19 - 21

ROČNÍK 2007
Číslo 22 - 24

ROČNÍK 2008
Číslo 25 - 28

Obsah č. 59/2021

ÚVODNÍK
Vojtěch Štepaček: 30 let Národního parku Podyjí – minulost, současnost a budoucnost

VĚDECKÁ TÉMATA
Barbora Křížová: Aktuální vývoj právní úpravy poskytování náhrad škod způsobených vytržením (zvlášť chráněnými) živočichy v ČR
Klára Demeš: Současná ochrana velkých šelem z pohledu územního práva a mezinárodního práva veřejného
Vojtěch Štepaček: Právní status vlna obecného v České republice ve srovnání s okolními státy

Z LEGISLATIVNÍHO PROCESU
Stanovisko České společnosti pro právo životního prostředí k návrhům na změnu zákona o ochraně přírody a krajiny v souvislosti s návrhem nového stavebního zákona
Vojtěch Štepaček: Implementace předpisů EU v oblasti invazivních neopůvodních druhů jako příležitosti k likvidaci nepůvodních paragrafů zákona o ochraně přírody a krajiny

KOMENTOVANÁ JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA EU A EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA
Vojtěch Vornáček: Přístup k informacím o životním prostředí z preudicialní fáze řízení podle čl. 255 SFEU

Z JUDIKATURY ÚSTAVNÍHO SOUDU ČR
Vojtěch Štepaček: Ústavní soud těsnou většinou posvětil rozhodnutí Poslanecké sněmovny ohledně snížení úrovně nabytých práv spolků (k § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.)

SPRÁVNÍ PRÁVO

Z OBSAHU ČÍSLA

Michal Pergande: Kompetenční vztahy územněsprávního práva územního úřadu
Michal Pergande: Kompetenční vztahy územněsprávního práva územního úřadu v rámci územněsprávního práva územního úřadu

Z PRÁVE

Jiří Zeman: Právní odpovědnost za škodu způsobenou územněsprávními úřady

OPRAVY

Qualif. Examen: Správní odpovědnost územněsprávních úřadů za škodu způsobenou územněsprávními úřady

Z AKADEMIE

Stanislav Přemysl: K judikatuře z předmětu územněsprávního práva
Pavel Dvořák: Právní odpovědnost územněsprávních úřadů za škodu způsobenou územněsprávními úřady

RECENZE A ANOTACE

Jan Kádlec: ZÁKON O ÚZEMNÍM SPRÁVNÍM PRÁVĚ
Jan Kádlec: ZÁKON O ÚZEMNÍM SPRÁVNÍM PRÁVĚ

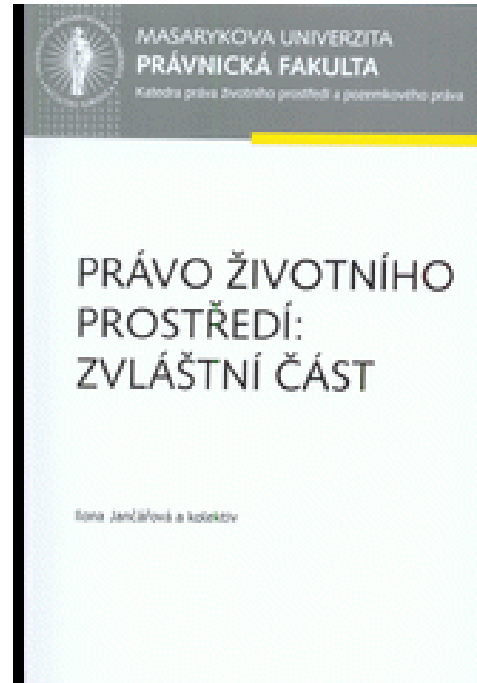
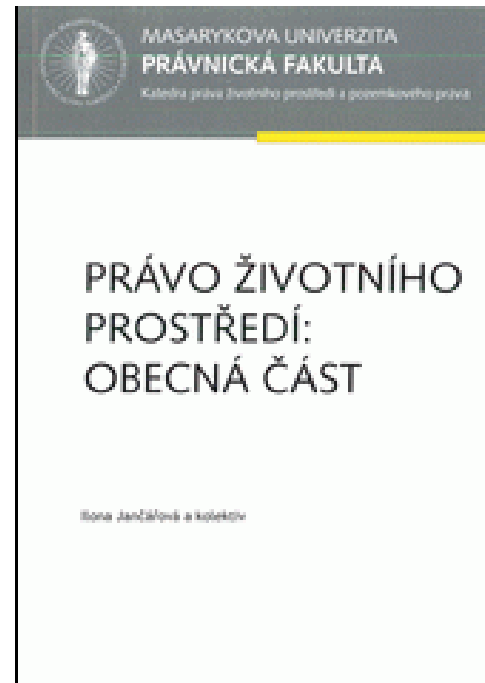
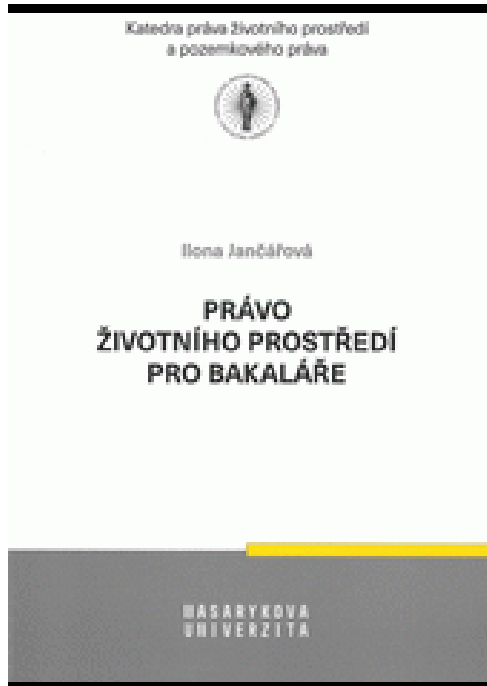
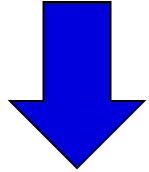
3-4/2022

1/2019 | Soudní rozhledy
Soudní rozhledy
1/2019 | Právní rozhledy
Právní rozhledy

1/2019 | Právní rozhledy
Právní rozhledy

1/2019 | Právní rozhledy
Právní rozhledy

Obecné informace a kde je hledat



Spousta knih v režimu Open-Access!

Právo Ži

The State of the Paris Agreement

Countries by their participation in the Paris Agreement
(as of April 21, 2021)

Zpráva o s

Velké téma z

Problémy v ž

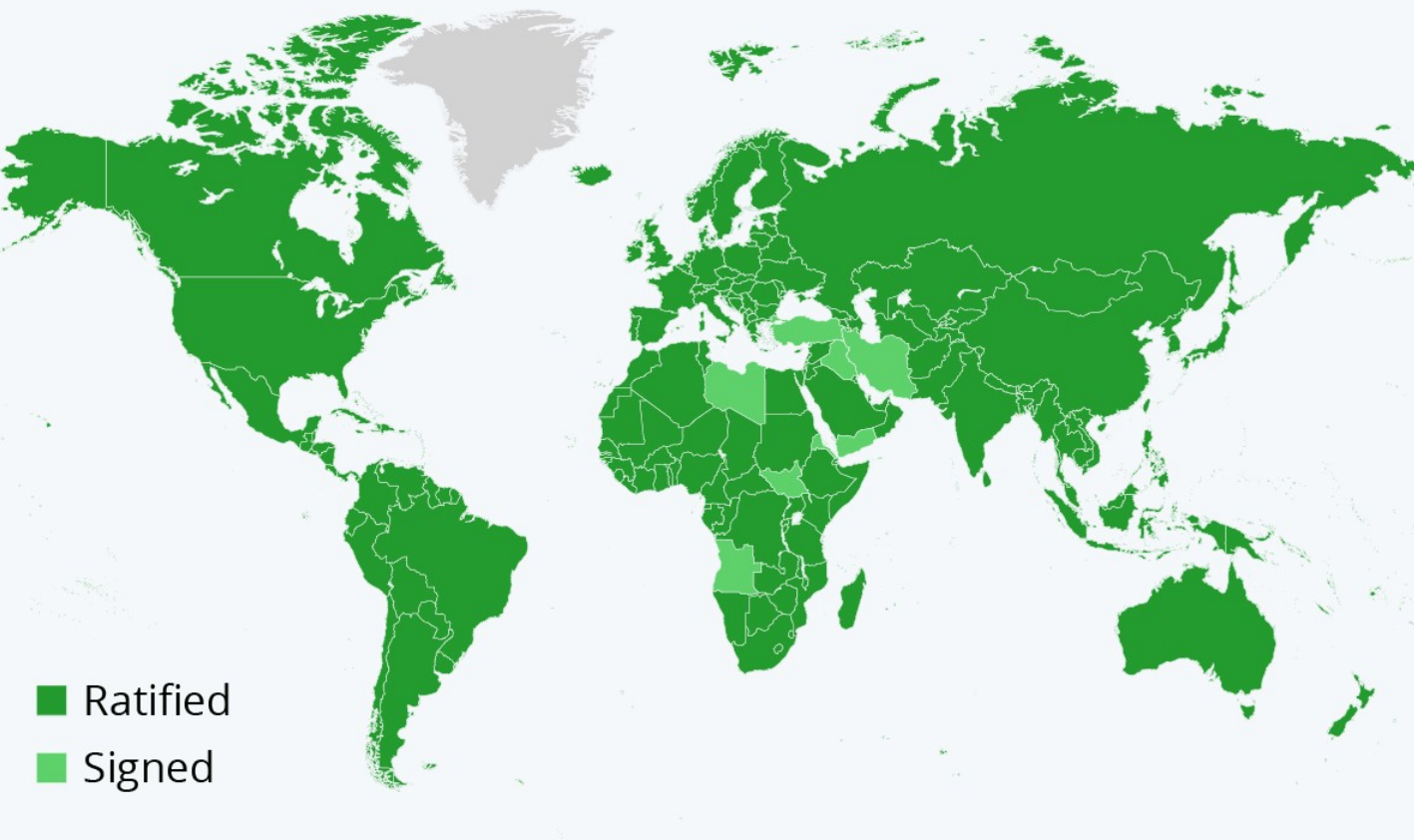
Rotoucí výda

Stav průměrr

„Mladý“ pr

Podceňov

Mezinárod



Source: UNFCC



la. Podle
nise

COVID-19 DOMÁCÍ S

rostředí
proti
žalobě

Právo ŽP – předmět, metoda

- Společenské vztahy, jejichž objektem je životní prostředí
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

§ 2

Životní prostředí

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

Veřejnoprávní metoda x Soukromoprávní metoda

soukromé p.
x
veřejné p.

Veřejnoprávní metoda se soukromoprávními prvky

Ústavní soud odmítl stížnost ženy z Ostravy, která žádala odškodnění kvůli špatnému ovzduší



ČTK

23. 6. 2020 10:51 ▪ 2 min. čtení

Lidé z okraje chráněného Podyjí se bouří, nechtějí dýchat puch z kuřat

🕒 6. března 2020 6:41



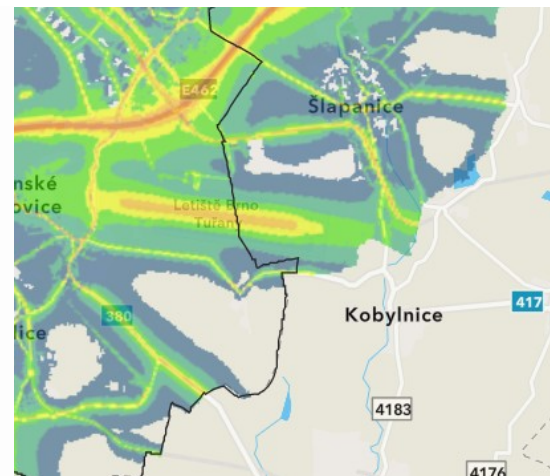
Přes 440 tisíc kuřat ročně má vyprodukovat drůbežárna v Lukově na Znojemsku. Místní se bojí zápachu, jaký zažívali už před lety, i odlivu ubytovaných turistů. Vyhrocenou situaci uklidňuje starosta.

📅 12. 5. 2022

ID: 114685 upozornění pro uživatele

Obtěžování zápachem a pronikání karcinogenních látek z tabákových výrobků do bytu

Statutární město je vlastníkem bytového domu s přibližně 25 byty. Jeden z bytů v podkroví tohoto bytového domu si pronajala nájemkyně společně s vážně nemocným členem rodiny, o kterého pečuje.



Právo ŽP – nástroje regulace

Přímé nástroje	Nepřímé nástroje
Přímé aktivity státu	Dobrovolně (převzaté) závazky

Právo ŽP – nástroje regulace

Přímé nástroje:

- Všeobecné nástroje prevence
- Limity znečišťování a znečištění
- Požadované technologie
- Administrativní nástroje (souhlasy, povolení, stanoviska)
- Zákazy/příkazy (povinnosti subjektů)
- Odpovědnostní nástroje
- Plošné mechanismy ochrany
- Koncepční nástroje
- Pravidla pro odstraňování protiprávních stavů
- Institucionální

Volkswagen ohlásil konec spalovacích motorů. Od roku 2026 bude vyvíjet už jen elektromobily

5. prosince 2018 11:32

EKONOMIKA

Wolfsburg (Německo) - Německá automobilka Volkswagen ohlásila konec spalovacích motorů. Poslední vozy s touto technologií vyvine v roce 2026 a prodávat je bude zhruba do roku 2040. V budoucnu se soustředí na elektromobily. V úterý večer o tom na setkání výrobců automobilů organizovaném deníkem Handelsblatt informoval vedoucí firemní stratég Michael Jost. Ne všichni v automobilové branži jsou tak radikální, Volvo zatím ohlásilo pouze konec naftových motorů, píše na svém webu tentýž list.

Právo ŽP – nástroje regulace

Přímé aktivity státu:

- Provoz NP
- Vlastnictví kulturní památek
- Výkup předmětů ochrany ŽP za účelem jejich ochrany a rozvoje
- Údržba zeleně a vlastnictví lesů
- Odstraňování starých eko zátěží

Právo ŽP – nástroje regulace – ekonomické

□ Podpora specifického (ne)chování

Vytvářet tlak na
zavádění/rozvoj envi
technologií/výrobků

Podněcovat
adresáta k envi
chování

*...k ochraně či
zlepšování ŽP*

Vytvářet zdroje
finančních prostředků
na ochranu ŽP

Právo ŽP – nástroje regulace – ekonomické


- Nepřímé působení

- Doplnění k přímým nástrojům
 - Někdy nelze oddělit

- Ekonomická stimulace
 - Pozitivní x negativní x smíšená
 - Pouze některé

- Cílem není trestat
 - Návaznost na právem aprobovaná jednání

- Nejde o náhradu škody (NS ČR , sp. zn. 25 Cdo 769/2006)



Byť peněžité sankce mají dopad do sféry adresáta

Funkce

Motivační

Akumulační

Zajišťovací

Kompenzační

Fiskální

Internalizační

Ekonomická výhodnost
a ekologická vhodnost
chování

Primární

Soustředování finančních
prostředků za účelem
ochrany životního prostředí

Sekundární

Soustředování finančních
prostředků bez
účelové vázanosti

Dodatkové ekonomické zatížení
př. internalizace negativních externalit

Ek Vyčerpali jsme pozitivní motivace, hájil Babiš před poslanci povinné očkování

🕒 1. prosince 2021 13:07, aktualizováno 14:49



Ná
 P
 P
 C
 oř

Povinné očkování pro některé skupiny občanů ve Sněmovně hájil premiér Andrej Babiš. „Je to jasný signál pro občany, že očkování je jediná cesta. Vyčerpali jsme všechny pozitivní motivace k očkování," prohlásil předseda vlády. Tomio Okamura neúspěšně navrhoval jménem hnutí SPD, aby Sněmovna vládě povinné očkování proti covidu zatrhla.

í

Ná
 D
 Z

Ná
 Ú
 D



ů

Formy ekon. nástrojů

Platební

Za poškození ŽP
(emisní)

Př. za znečišťování ovzduší,
vypouštění odpadních vod

Za využívání
přírodních zdrojů

Př. za odběr vody či zábor půdy

• Platby za veřejné
služby

Př. za komunální odpad),
pokud mají veřejnoprávní povahu

Ekologické daně

Tzv. energetické daně
(zákon č. 261/2007 Sb.)
neekvivalentní

Cenové úhrady

Platba za správu vodních toků

Za nakládání s
látkami nebo
výrobky

Látky poškozující ozónovou
vrstvu a F-plyny

Formy ekonomických nástrojů

- Trhy s obchodovatelnými kvótami/limity
 - Obchoduje se s právem, které je povolené zákonem nebo ISA
 - V ČR/EU systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

- Environmentální pojištění
 - U činností se zvýšeným rizikem neočekávaných událostí vážně poškozujících ŽP
 - Jeden ze zajišťovacích institutů
 - Jaderná škoda (navíc záruka státu)
 - Havárie způsobená chemickými látkami – zákon č. 224/2015 Sb.
 - Finanční rezervy či rezervní fondy
 - Rezerva pro rekultivaci skládky či pro sanaci následků těžby

Formy ekonomických nástrojů



A co PETky?

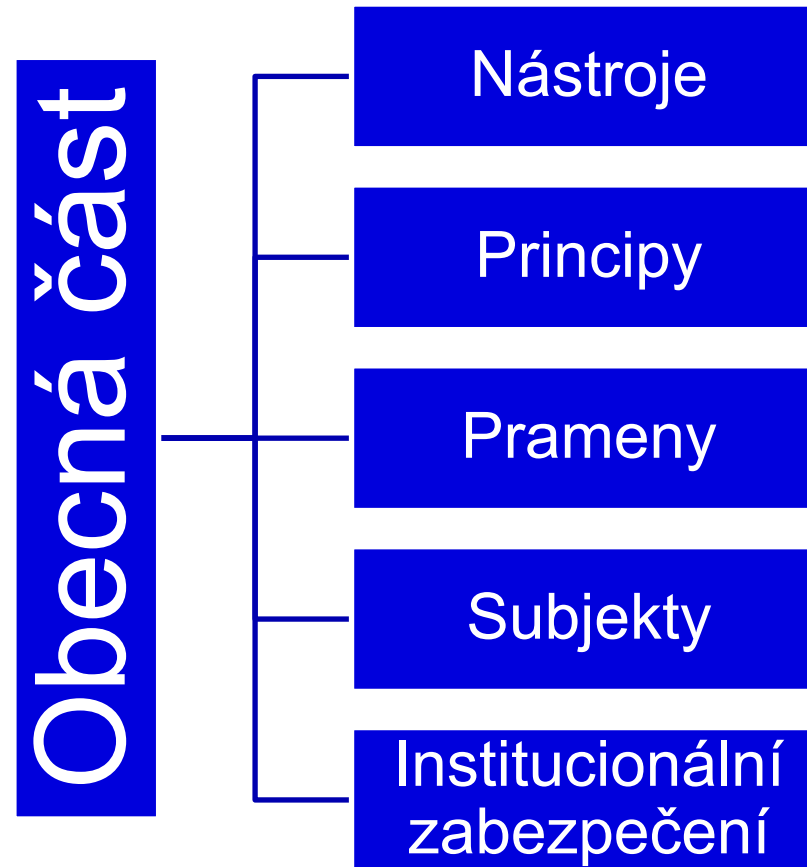
Zálohové systémy

- Vratné zálohované obaly
- Rozšířená odpovědnost výrobce
- Rozsah dle nařízení vlády č. 111/2002 Sb. – zejména pивní láhve
- Společné znaky má také povinnost zpětného odběru některých výrobků (542/2020 Sb. a 477/2001 Sb.)

Výdaje z veřejných rozpočtů

- SFŽP, územní rozpočty, evropské zdroje, vlastní činnost státu a ÚSC
- Jaderný účet, zvláštní účet kraje na havárie (opatření k nápravě)
- Náhrady za ztížení zemědělského/lesního hospodaření + další prostředky podpory a příspěvky

Právo ŽP – systém



Právo ŽP – systém

Zvláštní část

Průřezové
(horizontální)
nástroje

Ochrana složek

Ochrana před zdroji
ohrožování

- právo na příznivé životní prostředí a prostředky k jeho uplatnění
- přístup k informacím o ŽP,
- účast veřejnosti v oblasti ŽP,
- SEA, EIA, IPPC,
- ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního z.,
- ochrana životního prostředí při mimořádných událostech,
- vlastnictví a životní prostředí,
- odpovědnostní vztahy v oblasti životního prostředí

- ovzduší
- voda
- půda
- příroda
- les
- horniny
- uměle vytvořené objekty: např. kulturní památky

- Nakládání s odpady
- Nakládání s chemickými látkami
- Ochrana před nepříznivými účinky ionizujícího a neionizující záření
- Ochrana před hlukem
- Ochrana životního prostředí při dalších činnostech – zemědělství, těžba nerostů, doprava

Ústavní právo

Trestní právo

Správní právo

Právo životního prostředí v užším pojetí

Civilní právo

Další odvětví

**NORMY
PŽP**

Právo životního
prostředí

Regulace územního plánování a výstavby

Daňové předpisy, státní dotace

Správní trestání

Právo životního prostředí

Ochrana přírody a krajiny

Ochrana ovzduší

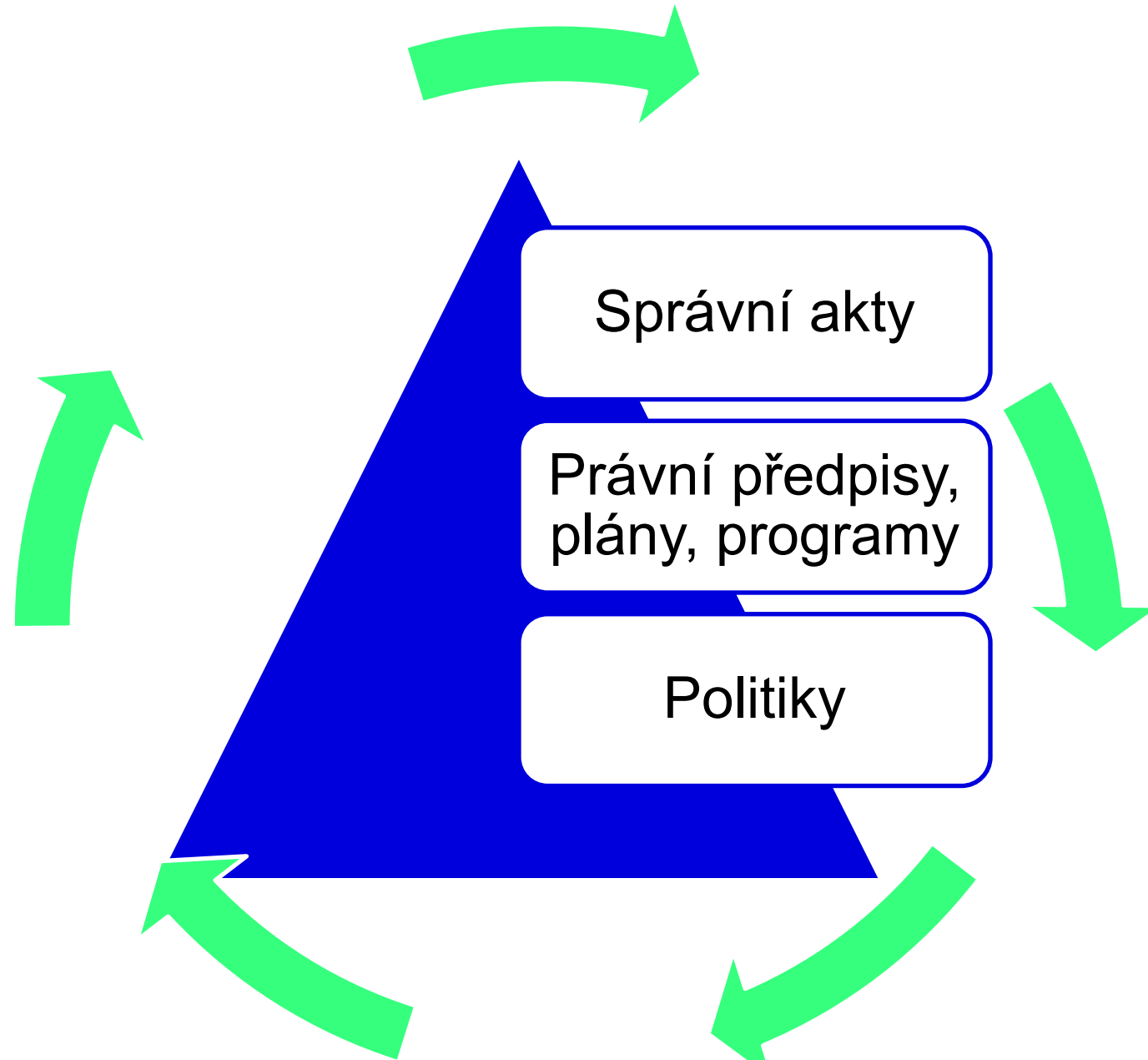
Chemické látky

Ochrana vod

Obaly, odpady

Ochrana zvířat

Právní rámec v PŽP



Principy (zásady) právní úpravy

- Na všech úrovních (mezinárodní, unijní, národní)
- Různá závaznost
- Některé vyjádřené v z.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- Postupně přejímány i další (zejména z EU)
- Nelze podceňovat význam
 - Interpretační vodítka
 - Závaznost
 - Základní vedoucí ideje



Principy či zásady právní úpravy

- princip nejvyšší hodnoty
- princip trvale udržitelného rozvoje
- princip vysoké úrovně ochrany

- princip přípustné míry znečišťování životního prostředí a princip únosného zatížení území
- princip komplexního pojetí životního prostředí a jeho integrované ochrany životního prostředí

- princip prevence
- princip předběžné opatrnosti (nejistota)
- princip odpovědnosti původce (vč. principu *“znečišťovatel platí“*)
- princip odstraňování znečištění u zdroje
- princip informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí

Prameny právní úpravy - mezinárodní

Kritéria třídění mezinárodních smluv:

dle povahy závazků co do jejich konkrétnosti a určitosti

- Samostatné
- Rámcové smlouvy
- Navazující (prováděcí)

dle místní působnosti

- Globální
- Regionální
- Místní

dle věcného zaměření – příklady

Průřezové oblasti

Aarhuská úmluva (EHK OSN, Aarhus 1998-2001, č.124/2004 Sb.m.s.)

Složkové oblasti

OVZDUŠÍ - Úmluva o dálkovém znečištění ovzduší přesahujícím hranice států (EHK OSN, Ženeva, č.5/1985 Sb,)

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ – Úmluva o ochraně světového přírodního a kulturního bohatství (UNESCO),

Paříž, č. 159/1991 Sb.)

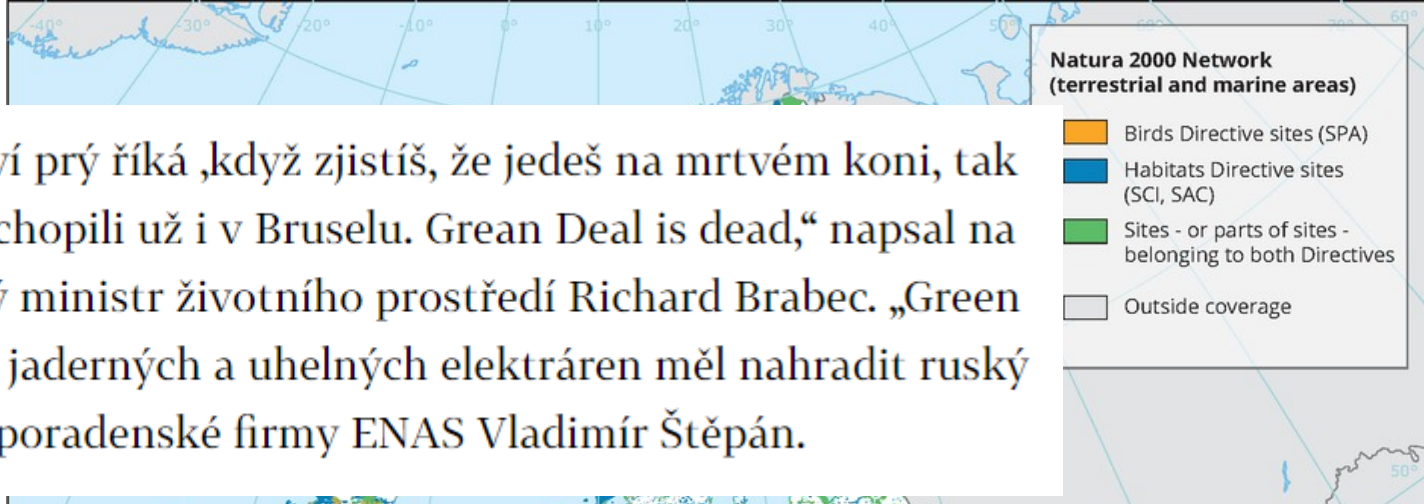
Prameny právní úpravy - mezinárodní

- Dohody,
- Závazné
- Problema
- Vyžadov
- Většinou
- Nejúspěš



nětem

- 16.9. Mezinárodní den ochrany ozonové vrstvy
 - Montrealský protokol



„Jedno indiánské přísloví prý říká ,když zjistíš, že jedeš na mrtvém koni, tak sesedni“. Snad to teď pochopili už i v Bruselu. Green Deal is dead,“ napsal na Twitter například bývalý ministr životního prostředí Richard Brabec. „Green Deal skončil. Dodávky z jaderných a uhelných elektráren měl nahradit ruský levný plyn,“ říká expert poradenské firmy ENAS Vladimír Štěpán.

U x

- EU nemůž
- Výlučná x

Řepka, to je výmysl Bruselu. Babiš spustil kampaň před volbami do europarlamentu

SEZNAM ZPRÁVY

- Mnohdy ne

Prameny právní úpravy - unijní

Primární právo

- Smlouva o EU (SEU)
 - preambule + čl. 3 (udržitelný rozvoj, posilování ochrany ŽP)
- Smlouva o fungování EU (SFEU)
 - Hlava XX. Část III. čl. 191 – 193

Sekundární právo

- Nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska, doporučení
- Různá závaznost!
- Mnohdy nepřehledné



HLAVA XX

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Článek 191

(bývalý článek 174 Smlouvy o ES)

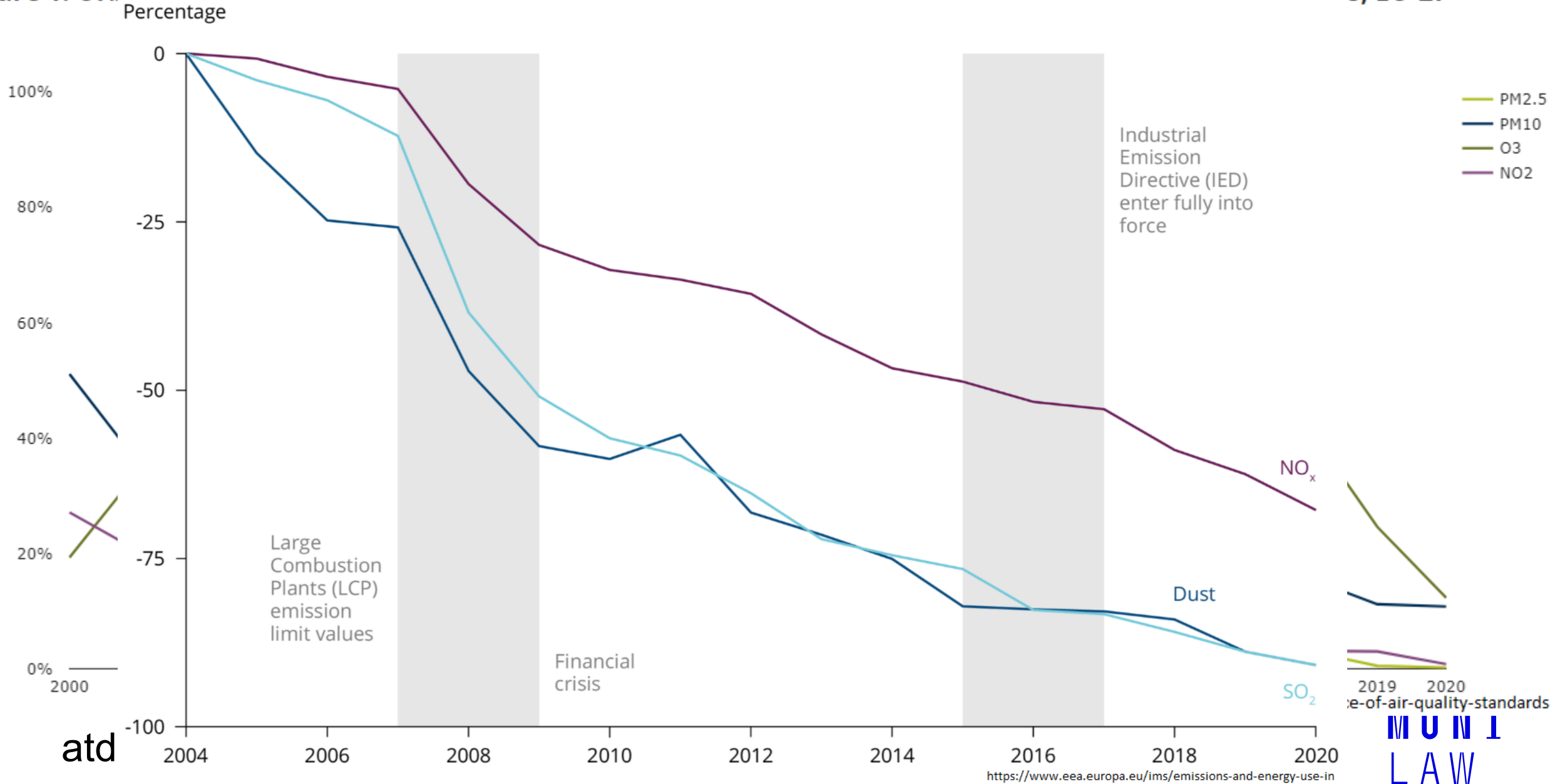
1. Politika Unie v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:
 - zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
 - ochrana lidského zdraví,
 - uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů,
 - podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boj proti změně klimatu.

2. Politika Unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“.

Figure 1. Urk

Figure 1. Emissions of dust, nitrogen oxides and sulphur dioxide from large combustion plants in the EU-27

s, EU-27



Prameny právní úpravy – národní

- Ústava, ústavní zákony a Listina základních práv a svobod
- Předpisy obecného průřezového charakteru
- Složkové předpisy upravující ochranu jednotlivých složek ŽP
- Předpisy upravující aktivity nebezpečné pro ŽP
- Organizační předpisy

Prameny právní úpravy – národní

Předpisy obecného průřezového charakteru:

- Z.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
 - principy, definice, proklamace

- Z.č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
+ z.č. 283/2021 Sb.,
- Z.č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
- Z.č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci,
- Z.č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě,
- Z.č. 258/2000 Sb., o veřejném zdraví (+ nař. vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací),
- Z.č. 123/1998 Sb., o právu na informace o ŽP

Prameny právní úpravy – národní

Složkové předpisy:

- Z.č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon),
- Z.č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší,
- Z.č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
- Z.č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči .
- Z.č. 289/1995 Sb., o lesích (lesní zákon),
- Z.č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Prameny právní úpravy – národní

Aktivity nebezpečné pro ŽP :

- Z.č. 541/2020 Sb., o odpadech,
- Z.č. 541/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností,
- Z.č. 477/2001 Sb., o obalech,
- Z.č. 350/2011 Sb., chemický zákon,
- Z.č. 263/2016 Sb., o mírovém využívání jaderné energie (atomový zákon),
- Z.č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií,

Prameny právní úpravy – národní

Organizační předpisy:

- Z.č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
- Z.č. 388/1991 Sb., Státním fondu životního prostředí České republiky
- Z.č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Z.č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- Z.č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Prameny právní úpravy – národní

Související právní úprava:

- Správní (+ přestupky)
- Finanční
- Ústavní
- Trestní
- Občanské
- Pozemkové
- Pracovní
- Mezinárodní
- Právo EU



Ústavní základy

- Ústava (ústavní z.č. 1/1993 Sb.)
 - Preambule, čl. 7, čl. 10, čl. 10a

- Listina (z.č. 2/1993 Sb.)
 - Čl. 11, čl. 35 a čl. 41
 - Související čl. 6 a čl. 31

- Ústavní z.č. 110/1993 Sb., o bezpečnosti ČR
 - + z.č. 240/2000 Sb., krizový zákon

Ústavní základy - Ústava

- Preambule: „...odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní *bohatství*...“
- Čl. 7: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.*“
- Proklamace či závazek státu?
- ÚS považuje „...ochranu životního prostředí považuje za legitimní, ústavně konformní cíl (veřejný zájem).“ (Pl. ÚS 8/08)
- Zákaz regrese – snižování ochrany pod základní poslání (Pl. ÚS 30/15)

Pl. ÚS 39/18

U každé skupiny se v různé míře projevuje určitá kombinace sociálních, hospodářských a environmentálních souvislostí, ale všechny tři spojují otázky zvyšování adaptability hospodářství České republiky a jeho připravenosti na dopady klimatických změn. Ústavní soud si je vědom toho, že ne všechny příčiny (či korelace) a účinky klimatických změn jsou vědecky popsány, spolehlivě ověřeny či kvantifikovány, nicméně tyto podmínky podle jeho názoru nemusí být pro úsudek o naléhavé společenské potřebě přípravy preventivních, popř. následky zmírňujících opatření v těchto klíčových oblastech prokazatelně splněny – u rizik, které (byť i s relativně nízkou mírou pravděpodobnosti) mohou mít při jejich naplnění za následek vážné dopady do sociálních, hospodářských či environmentálních poměrů státu, není nutné pro rozumný úsudek o naléhavé potřebě vylepšení podmínek pro přípravu odpovídajících opatření trvat na nezpochybnitelném prokázání rizik.

Ústavní základy – Listina – čl. 11

(3) Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

(4) Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Ústavní základy – Listina – čl. 35

(1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.

(2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. z.č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

(3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Ústavní základy – Listina – čl. 41

(1) Práv uvedených v čl. 26, čl. 27 odst. 4, čl. 28 až 31, čl. 32 odst. 1 a 3, čl. 33 a 35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.

Ústavní základy – Listina

- Antropocentrické pojetí
 - ALE I. ÚS 59/14 – spolky (judikaturní vývoj)
- Čl. 35 x veřejný zájem na ochraně ŽP
- Čl. 41 odkazuje na obsah zákonů (např. limity a standardy obsažené ve složkových zákonech)
- Souvislost s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 2 a 8)

Dotazy?



Děkuji za pozornost!

Jiri.Vodicka@law.muni.cz

Zdroje

JANČÁŘOVÁ, Ilona. *Právo životního prostředí pro bakaláře. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2019. Učebnice Právnické fakulty MU. ISBN 978-80-210-9493-2.

VOMÁČKA, Vojtěch. *Právo životního prostředí pro veřejnou správu - navazující magisterské studium.* Brno: Masarykova univerzita, 2021.